

paa andre Forhold, der ikke ligne dem, troer jeg er at tillægge den altfor stor Værd. Det, jeg troer der maa gjøres gjennem denne Lov, det er, nu, da vi gaae bort fra Næringsborgerstabet, hvoraf vi vel have beholdt en uheldig Levning tilbage, men som er en complet Navneværdi — det gamle Næringsborgerstabe, der har sin Oprindelse fra Middelalderen og havde politisk Betydning, er ikke mere tilstede — hvad vi nu, siger jeg, maae gjøre, er at lade Communeborgerstabet for Fremtiden træde frem som Borgerstabe. Der bør ikke længere være Spørgsmaal om disse to Arter Borgere, den ene, som betaler Noget for Byen og til Byen og ikke kaldes Borger, og den anden, som, fordi han sikker med en Naal, bagefter hvilken der følger en Traad, igjennem et Stykke Klæde, hedder Strædder og har betalt Borgerstabe, kaldes Borger i Byen; det hænger ikke mere sammen; Næringslovens Borgerstabe maae vi betragte som en uheldig Levning af noget ikke rigtigt Fordøiet og Forskæet. Vi maae ikke føre det videre og ikke bruge det til at presse Noget ud af en Pung, hvergang en Mand vil til at virke; man griber ham i det Dieblif, han vil i Virksomhed, og tænker, at man dog nok kan tage Lidt fra ham — Andet er det ikke, men Mere skulle vi ikke lægge deri. Jeg troer, at vi skulle komme til ved denne Lov at definere „Borger“ som de kommunale Borgere ligeoverfor Communes Træng og Begjæring, og dernæst undersøge, om det virkelig skulde have nogen Nytte, ved Sammensætningen af Communalrepræsentationen, at dele paa denne Maade i Classer, eller om det ikke er bedre, isald man skal have — og det kan gjerne være muligt, at det er gavnligt — et saadant Modstandselement, da at etablere, ikke betalte Borgemeistre, men en Magistrat, som blev det virkelige Modstandselement under Forhold af denne Natur, idet den staaer udenfor som mere selvstændig Dommer om de samme Gjenstande. Jeg skal henstille disse Betragtninger til Overveielse, idet jeg forøvrigt slutter mig til den sidste Taler, med hvis Udtalelser jo ogsaa mine tildeels falde sammen. Ogsaa jeg ønsker, at denne Lov maa komme til 2den Behandling; men under enhver Omstændighed maa jeg holde

paa, at Skatteligningen gaaer ud af Titlen og fremfor Alt ud af Loven.

Reinh: Det store Gode, som tilsigtes ved denne Lov, er at have den Forskjel, som nu bestaaer imellem de saakaldte Borgere i Byerne og Byernes øvrige Indvaanere, og jeg kan derfor ikke være enig med den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl), naar han mener, at Loven ikke er nødvendig af den Grund, da det staaer Enhver frit for nu at tage Borgerstabe; men dette er ikke saa let gjort, thi man maa dog tage Borgerstabe til en vis Art af Næringsdrift. Naar jeg f. Ex. vilde tage Borgerstabe, saa maa jeg sige, at jeg virkelig ikke veed, hvorpaa jeg skulde tage det, da det jo dog maatte være paa en eller anden Næringsgreen; (Tscherning: Som Skolemester!) nei, dertil udstedes der nok ikke Borgerstabe, — og det forekommer mig desuden, at det vilde være et Slags Gluberen af Loven, hvis man vilde gjøre det. Der er ogsaa et andet Hensyn, og det er, at det dog altid koster Noget at tage Borgerstabe, og for en stor Mængde af dem, som efter dette Lovforslag blive valgberettigede, vilde det blive en ikke ubetydelig Udgift. Jeg troer derfor, at der ved dette Lovforslag opnaaes ikke saa Lidt med Hensyn til denne Lighed imellem de forskellige Classer af Beboere i Byen; men jeg kunde ønske, at denne Lighed ogsaa opnaaedes i flere Henseender, og det er af Hensyn hertil, at jeg i høi Grad vil ønske, at al Ligning paa Næringsfaldt bort; thi, saa længe vi have den, saa staaer der dog disse to forskellige Classer af Beboere i Byerne, og jeg finder desuden al Ligning paa Næringsbaade uhensigtsmæssig og ubillig; der er allerede omtalt flere Punkter med Hensyn til Skatteligningen, i hvilke man ogsaa skulde stræbe efter at opnaae en større Lighed, og i den Henseende kan jeg navnlig henholde mig til min ærede Sidemand fra Aarhus (Herb). — Jeg vil tillade mig endnu at nævne et Par efter min Mening nødvendige Tilføininger til Lovforslaget. De vide vistnok, mine Herrer, at der er Noget, som kaldes Raadstueforsamlinger, at Byens Borgere